

Halk Eğitimi Merkezlerinde Düzenlenen Kurslara Katılan Kursiyerlerin Katılım Sebeplerinin ve Memnuniyet Durumlarının İncelenmesi (Van İli Örneği)¹

M. ŞAHİN², E. Buzkan³, N. AKSOY⁴

Öz

Bu araştırmanın amacı, halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin katılım sebeplerini ve memnuniyet durumlarını incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılı birinci döneminde Van ilindeki halk eğitimi merkezlerindeki kurslara katılan 268 kursiyer oluşturmaktadır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma verileri “Kurslara Katılma Sebepleri Anketi”, “Kursiyer Memnuniyet Anketi” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı analizler ve Ki-Kare Testi kullanılmıştır. Analizler sonucunda kursiyerlerin genellikle asıl işlerinin yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceriyi edinme, çevreden daha çok takdir görme ve kurs faaliyetlerini merak etme sebeplerinden dolayı kursları tercih ettikleri tespit edilmiştir. Kursiyerler halk eğitimi merkezleri tarafından açılan sosyal ve kültürel faaliyetlerin yeterli düzeyde olmasından genel olarak memnun olduklarını belirtmişlerdir. Kursiyerlerin büyük bir kısmı kursta anlatılan konuların kolay anlaşılmasından rahatsızlık duymuşlardır. Araştırma sonunda ayrıca kursiyerlerin cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek ve aylık gelir değişkenlerine göre kursa katılım sebepleri ve memnuniyet durumlarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halk eğitimi, hayat boyu öğrenme, yaygın eğitim.

Examination of The Reasons for Participation and Satisfaction Status of Courses Attending Courses Organized at Public Education Centers (Van Province Example)¹

Abstract

The purpose of this research is to examine the reasons for participation and satisfaction of the trainees attending the courses organized in public education centers. The study group of the research consists of 268 trainees who attended the courses in the public education centers in Van in the first term of the 2021-2022 academic year. General survey model was used in the study. The research data were obtained by using the “Reasons for Attending Courses Questionnaire”, “Trainee Satisfaction Questionnaire” and “Personal Information Form”. Descriptive analyzes and Chi-Square Test were used in the analysis of the data. As a result of the analyzes, it has been determined that the trainees generally prefer the courses because of the reasons for acquiring the necessary knowledge and skills for a second job that will provide additional income in addition to their main job, being more appreciated by the environment, and being curious about the course activities. The trainees stated that they were generally satisfied with the adequate level of social and cultural activities opened by public education centers. Most of the trainees felt uncomfortable that the topics covered in the course were not easily understood. At the end of the research, the findings related to the reasons for participating in the course and their satisfaction levels according to the variables of gender, age, marital status, occupation and monthly income were also included.

Anahtar Kelimeler: Public education, lifelong learning, non-formal education.

Makale Geçmişi
Makale Türü
Önerilen Atf

Geliş: 24.05.2022
Araştırma Makalesi

Kabul: 28.06.2022

Yayın: 30.06.2022

Şahin, M., Buzkan, E. & Aksoy, N. (2022). Halk Eğitimi Merkezlerinde Düzenlenen Kurslara Katılan Kursiyerlerin Katılım Sebeplerinin ve Memnuniyet Durumlarının İncelenmesi (Van İli

¹ 13. Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Sorumlu yazar: Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul/Türkiye, muratefe451gmail.com, ORCID: 0000-0001-8960-5636

³ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Van/Türkiye, buzkan.emrah65@gmail.com

⁴ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Van/Türkiye, nureddin-76@hotmail.com

Giriş

Bireyin sahip olduğu bilgi, beceri ve yetenek yaşam konforunu ve günlük hayata uyum sürecini etkilemektedir. Bu nedenle bireyler sahip oldukları bilgi, beceri ve yeteneklerini çevrelerinde yaşanan sosyal, ekonomik ve kültürel değişimlere göre güncelleme ihtiyacı hissetmektedirler. Bireylerin değişen dünya koşullarında her yönden gelişimini destekleyen tüm eğitim, öğretim ve öğrenme etkinliklerini içeren bu süreç hayat boyu öğrenme süreci olarak tanımlanmaktadır (MEB,2018).

Hayat boyu öğrenme süreci bireylerin yaşamlarını yönetebilmeleri için gerekli olan bilgi ve becerileri edinmelerine olanak tanımaktadır (Günüç, Kuzu ve Odabaşı, 2012). Bireyler bu öğrenme sürecinde bireysel gelişimlerini destekleyici faaliyetlere katılırlar. Bu faaliyetler bireylere esnek öğrenme fırsatları sunmakta ve bireylerin yeni bilgi ve becerileri edinmelerine olanak sağlamaktadır.

Hayat boyu öğrenme süreci yer, zaman, yaş, eğitim düzeyi gibi her türlü kısıtlamadan uzak, esnek yapısıyla sürekli eğitim, yetişkin eğitimi ve yaygın eğitim gibi pek çok öğrenmeyi de içeren geniş bir kapsama sahiptir (MEB, 2020). Toplumun her kesimine hitap eden hayat boyu öğrenme faaliyetleri, bireylerin birçok mesleki ve kültürel alanda gelişimleri için fırsatlar sunmaktadır. Toplumsal bütünleşmeyi, fırsat eşitliğini ve ekonomik büyümeyi destekleyen birçok çalışma hayat boyu öğrenme süreçlerinin bireysel ve toplumsal amaçları arasında yer almaktadır (Güleç, Çelik ve Demirhan, 2012). Bu amaçlara ulaşabilmek için ülkenin dört bir yanında, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde birçok yaygın eğitim faaliyeti gerçekleştirilmektedir.

Yaygın eğitim, örgün eğitime hiç katılmamış ya da belirli bir kademesinde bulunan veya ayrılan bireylerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda belirli bir program dâhilinde katılım sağladıkları eğitim faaliyetleridir (Biçerli, 2016). Yaygın eğitim, örgün eğitim faaliyetlerinin tamamlayıcısı ve destekleyicisi olarak bireylerin yaşamları boyunca eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürebilmelerine olanak sağlamaktadır. Diğer yandan bireyler ekonomik, sosyal ve kültürel birçok sebepten dolayı yaygın eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duyabilmektedirler (Bahat, 2013). Yaygın eğitim faaliyetleri ile örgün eğitime hiç katılmamış ya da belirli bir kademesini tamamlamış bireyler, gelişen ve değişen çevresel şartlara uyum sağlayabilmektedirler. Her yaş ve eğitim düzeyindeki bireyin kendine uygun öğretim faaliyetlerine katılım sağlaması bireysel ve toplumsal gelişime önemli katkılar sağlamaktadır. Bu nedenle özellikle gelişmiş toplumlarda yaygın eğitim faaliyetlerinin en az örgün eğitim faaliyetleri kadar önemsendiği görülmektedir.

Ülkemizde başta Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere kamu kuruluşları, sivil toplum örgütleri, özel sektör ve yerel yönetimler tarafından yaygın eğitim hizmetleri sunulmaktadır (Murat, 2009). Sıralanan kurumlar kendi hedef kitlelerine göre bu yaygın eğitim faaliyetlerini belirli mesleki ve kültürel alanlar ile sınırlayabilmektedirler. Milli Eğitim Bakanlığı ise özellikle ülkenin her il ve ilçesinde en az bir tane kurum bulundurmak suretiyle geniş bir yelpazeye sahip olan halk eğitimi merkezleri ile yaygın eğitim faaliyetlerinin öncüsü ve en büyük temsilcisidir (Bahat, 2013). Ülkemizde 1926 yılında ilk halk eğitimi biriminin kurulmasından günümüze kadar geçen sürede milyonlarca vatandaş halk eğitim faaliyetlerine katılım sağlamıştır.

Halk eğitimi merkezleri her vatandaşın ilgi, istek, yetenek ve beklentilerine yönelik mesleki, sosyal, toplumsal, ekonomik, sportif ve kültürel alanlarda ücretsiz olarak kurslar düzenlemektedir. Bu kurslarla il, ilçe ve köyler başta olmak üzere eğitim odalarında, ceza ve işahvehlerinde, rehabilitasyon merkezlerinde, hastanelerde, kamuya ve özel kuruluşlara ait işyerlerinde, örgün eğitim kurumlarına ait binalarda ve bunların dışında ihtiyaç duyulan diğer yerlerde halka eğitim hizmeti sunulmaktadır (MEB, 2020). Ülke genelinde faaliyet gösteren 997 halk eğitimi merkezinde imkânlar ölçüsünde 73 alanda 3748 farklı mesleki ve genel kurs hizmeti sunulmaktadır (MEB, 2020).

Halk eğitimi merkezlerindeki faaliyetlere katılan bireylerin farklı ihtiyaç ve istekleri farklı kurs programlarının hazırlanmasını ve mevcut bazı kurs programlarının güncellenmesini gerektirmiştir. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan çalışmalar incelendiğinde kurs programlarının sürekli güncellendiği ve çeşitliliğin artırıldığı söylenebilir. Yeni kurs programlarının açılması ve

mevcut kurs programlarının güncellenmesinde en önemli kriterlerden bir tanesi bireylerin kurslara katılım sebepleridir. Bireylerin halk eğitimi merkezlerindeki kurslara katılım sebeplerinin bilinmesi program yapıcılara, eğitim politikacılarına ve en önemlisi kurs talebinde bulunan bireylere önemli katkılar sağlayacaktır. Bireylerin kurslara katılım sebeplerinin bilinmesi ile kurs programlarındaki değişiklikler daha rasyonel temellere dayanabilir ve daha verimli çalışmalar gerçekleştirilebilir.

Halk eğitimi merkezlerinde kurslara katılan bireylerin kurs faaliyetlerine yönelik memnuniyet durumlarının belirlenmesi kurs beklentilerinin ne ölçüde gerçekleştiği hakkında geri bildirim sunabilmektedir. Diğer yandan kursiyerlerin memnuniyet durumlarının ölçülmesi ile kurs programları, kurs öğretmenleri, kurs yöneticileri ve kurs faaliyetlerinin diğer bileşenleri hakkında geri bildirimler alınabilmektedir. Kursiyerlerin kurs faaliyetlerine yönelik memnuniyet durumları kurslarda görevlendirilecek öğretmen kriterlerinden, kurumsal kültürün diğer bileşenlerine kadar birçok alanda etkili güncellemelerin yapılmasına katkı sağlayabilir.

Halk eğitimi merkezlerindeki kurslara katılan bireylerin katılma sebepleri ve memnuniyet düzeylerini belirlemeye yönelik literatürde il bazında yapılmış az sayıda çalışma (Acun, 2015; Coşkun, 2012; Karabacak Aşır, 2011; Selçuk, 2020; Özengi, 2017; Turgut, 2018; Yancar, 2014) mevcuttur. Diğer yandan her ilin sosyal, kültürel ve ekonomik şartlarındaki farklılıklar olduğu göz önüne alındığında her ilde yaşayan insanların kurslara katılım amaçlarının ve memnuniyet düzeylerinin de farklı olabileceği unutulmamalıdır. Bu sebeple her ilde bireylerin kurslara katılım amaçlarının farklı olabileceği ve bu amaçların belirlenmesine yönelik araştırmalara ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Ayrıca her ilde açılan kurslara yönelik kursiyerlerin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi ve bu memnuniyetin kurs amaçları ile ne derece uyum sağladığının incelenmesi önemsenmelidir. Kursiyerlerin kurs faaliyetlerine yönelik memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi kurs faaliyetlerine yönelik gerekli tedbirlerin ve güncellemelerin zamanında yapılmasına önemli katkılar sağlayacaktır. Tüm bu sebeplerden dolayı Van ilinde faaliyet gösteren halk eğitimi merkezlerindeki kurslara katılan kursiyerlerin kurslara katılım amaçlarının ve memnuniyet düzeylerinin incelenmesine ihtiyaç olduğu düşünülmüştür. Bu çalışma ile Van ilinde faaliyet gösteren halk eğitimi merkezlerindeki kurslara katılan kursiyerlerin kurslara katılım amaçlarının ve memnuniyet düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Yaygın eğitim kurumları olan halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen kurslara katılım sağlayan kursiyerlerin katılım amaçları ve memnuniyet durumlarının değerlendirilmesi amacıyla yapılan çalışmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli, evren hakkında genel bir yargıya varmak için, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinden yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2005).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021- 2022 eğitim öğretim yılında Van ilindeki Halk Eğitim Merkezlerindeki kurslara sürekli katılım sağlayan 268 kursiyer oluşturmaktadır. Çalışma grubunun seçilmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler Tablo 1. de sunulmuştur.

Tablo 1

Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler

Değişken	Kategori	N	%
Cinsiyet	Erkek	65	24,3
	Kadın	203	75,7
Yaş	18 yaş ve altı	63	23,5
	19-25 yaş arası	123	45,9
	26- 34 yaş arası	47	17,5

	35 yaş ve üzeri	35	13,1
Medeni Durum	Bekâr	64	23,9
	Evli	204	76,1
	Ev hanımı	56	20,9
Meslek	İşsiz	27	10,1
	Kamu Çalışanı	15	5,6
	Öğrenci	170	63,4
	2000 TL altı	129	48,1
Aylık Toplam Gelir	2001-3999 TL arası	90	33,6
	4000 TL ve üzeri	49	18,3
	Toplam	268	100

Tablo 1. incelendiğinde, çalışma grubundaki kursiyerlerin %75,7'si kadın %24,3'ü ise erkektir. Kursiyerlerin %23,5'i 18 yaş ve altında, %45,9'u 19-25 yaş arasında , %17,5'i 26-34 yaş arasında ve %13,1'i 35 yaş ve üzerindedir. Kursiyerlerin %23,9'u bekâr, %76,1'si evlidir. Kursiyerlerin mesleklerinin dağılımı; %20,9'u ev hanımı, %10,1'si işsiz, %5,6'sı kamu çalışanı, %63,4'ü öğrenci şeklindedir. Aylık gelir dağılımı incelendiğinde %48,1'i 2000 TL altı, %33,6'sı 2001-3999TL arasında ve %18,3'ü ise 4000TL ve üzeri aylık gelire sahiptirler.

Veri Toplama Aracı/Araçları

Araştırma verileri Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2011 yılında hazırlanmış olan “Kurslara Katılma Sebepleri Anketi”, “Kursiyer Memnuniyet Anketi” ve araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılarak elde edilmiştir.

Kurslara katılma sebepleri anketi. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2011 yılında hazırlanmış olan “Kurslara Katılma Sebepleri Anketi”, 16 maddeden oluşmaktadır (MEB, 2011). Katılımcılardan ankette yer alan ifadeleri önemli, kısmen önemli ve önemsiz şeklinde cevaplamaları istenmiştir. Anketin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.73 olarak bulunmuştur (Acun, 2015; Selçuk, 2020). Bu çalışmada ise anketin geneli için Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.76 olarak hesaplanmıştır.

Kursiyer memnuniyet anketi. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2011 yılında hazırlanmış olan “Kursiyer Memnuniyet Anketi”, 18 maddeden oluşmaktadır (MEB, 2011). Katılımcılardan ankette yer alan ifadeleri evet, kısmen ve hayır şeklinde cevaplamaları istenmiştir. Anketin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.74 olarak bulunmuştur (Acun, 2015; Selçuk, 2020). Bu çalışmada ise anketin geneli için Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.72 olarak hesaplanmıştır.

Kişisel bilgi formu. Araştırmada katılımcıların demografik özelliklerini tespit etmek amacıyla araştırmacı tarafından kişisel bilgi formu hazırlanmıştır. Bu formda katılımcılara; cinsiyeti, yaşı, medeni durumu, mesleği ve aylık toplam geliri sorulmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde tanımlayıcı analizler (frekans ve yüzde) ve Parametrik olmayan testlerden Ki-kare testi kullanılmıştır. Parametrik olmayan Ki-kare testi iki sınıflamalı değişkenin düzeylerine göre oluşan gözleneklerde gözlenen sayılarla-değerlerle, beklenen sayılar-değerler arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını test eder (Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü, 2019). Ki-kare analizi sonucunda oluşan gözleneklerde 5'ten küçük frekansların sayısı toplam gözlenek sayısının %20'sinden fazla ise hipotez testinde hatalar olabilir (Baykul ve Güzeller, 2016). Araştırmada katılımcı sayısının artırılması mümkün olmadığından ve olası hataların önüne geçilebilmesi için belirtilen varsayımları sağlamayan test maddelerine ilişkin analizler dikkate alınmamış ve paylaşılmamıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu kısmında halk eğitimi merkezlerindeki kurslara katılan kursiyerlerin katılma sebeplerine ve memnuniyet durumlarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde ki-kare analizi kullanılmıştır. Ki-kare testinin varsayımlarının sağlanabilmesi ve olası hataların önüne geçilebilmesi için %95 güven aralığında anlamlı bir ilişkiye sahip olan sonuçlar dikkate alınmıştır. Ayrıca analizler sonucunda 5'ten küçük frekansa sahip gözeneklerin toplam gözeneklerin %20'sini aşmış aşımadığı kontrol edilmiştir. Analizler sonucunda yalnızca belirtilen kriterleri karşılayan bulgular paylaşılmıştır.

Araştırmada öncelikle kursiyerlerin kurslara katılım sebepleri ile cinsiyetleri, yaşları, medeni durumları, eğitim durumları, meslekleri, gelirleri ve katıldıkları kurs türleri arasındaki ilişkiye dair bulgular paylaşılmıştır. Daha sonra kursiyerlerin memnuniyet durumları ile cinsiyetleri, yaşları, medeni durumları, meslekleri ve aylık gelirleri arasındaki ilişkiye dair bulgulara yer verilmiştir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin cinsiyet değişkenine göre kursa katılma sebeplerine ilişkin Ki-Kare Analiz sonuçları Tablo 2.'de sunulmuştur.

Tablo 2

Kursiyerlerin Cinsiyete Değişkenine Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Cinsiyet	Önemli		Kısmen Önemli		Önemsiz		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M 11	Kadın	29	14,3	22	10,8	152	74,9	6,486	0,039
	Erkek	2	3,1	10	15,4	53	81,5		
M 12	Kadın	39	19,2	35	17,2	129	63,5	5,021	0,031
	Erkek	5	7,7	11	16,9	49	75,4		
M 15	Kadın	40	19,7	48	23,6	115	56,7	7,955	0,019
	Erkek	11	16,9	27	41,5	27	41,5		

Tablo 2. incelendiğinde kursiyerlerin cinsiyeti ile kurslara katılma sebeplerinden “Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek (M 11)”, “Yeni bir iş için hazırlanma isteği (M12)” ve “Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam(M15)” ifadelerinin yer aldığı maddeler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir (X²=6,486; X²= 5,021; X²= 7,955; p<0,05).

Araştırmaya katılan kursiyerlerin yaş değişkenine göre kursa katılma sebeplerine ilişkin Ki-Kare Analiz sonuçları Tablo 3.'de sunulmuştur.

Tablo 3

Kursiyerlerin Yaş Değişkenine Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Yaş	Önemli		Kısmen Önemli		Önemsiz		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M1	13-18	7	11,7	30	47,6	26	41,3	17,343	0,003
	19-25	19	15,4	37	30,1	67	54,5		
	26-30	5	10,6	19	40,4	23	48,9		
	35- 35+	7	20,0	3	8,6	25	71,4		
M4	13-18	3	4,8	17	27,0	43	68,3	21,123	0,002
	19-25	13	10,6	31	25,2	79	64,2		
	26-30	2	4,3	20	42,6	25	53,2		
	35- 35+	10	28,6	7	20,0	18	51,4		
M8	13-18	12	19,0	17	27,0	34	54,0	27,337	0,001
	19-25	15	12,2	26	21,1	82	66,7		
	26-30	10	21,3	17	36,2	20	42,6		
	35- 35+	16	45,7	3	8,6	16	45,7		
M11	13-18	3	4,8	6	9,5	54	85,7	62,525	0,001
	19-25	4	3,3	18	14,9	101	82,1		

	26-30	7	14,9	8	17,0	32	68,1		
	35- 35+	17	48,6	0	0,0	18	51,4		
M12	13-18	6	9,5	13	20,6	44	69,8	50,722	0,001
	19-25	8	6,5	16,3	43,5	77,2	53,4		
	26-30	11	23,4	9	19,1	27	57,4		
	35- 35+	19	54,3	4	11,4	12	34,3		
M14	13-18	12	19,0	17	27,0	34	54,0	31,237	0,001
	19-25	37	30,1	38	30,9	48	39,0		
	26-30	29	61,7	10	21,3	8	17,0		
	35- 35+	19	54,0	7	20,0	9	25,7		
M15	13-18	6	9,5	17	27,0	40	63,5	26,679	0,001
	19-25	16	13,0	34	27,6	73	59,3		
	26-30	14	29,8	16	34,0	17	36,2		
	35- 35+	15	42,9	8	22,9	12	34,3		
M16	13-18	12	19,0	13	20,6	38	60,3	15,410	0,017
	19-25	18	14,6	32	26,0	73	59,3		
	26-30	11	23,4	13	27,7	23	48,9		
	35- 35+	13	37,1	1	2,9	21	60,0		

Tablo 3. incelendiğinde kursiyerlerin yaşları ile kurslara katılma sebeplerinden “Yeni insanlarla tanışma ve yeni arkadaşlar edinme isteği”, “Toplumun hızlı değişmesine uyum sağlayabilmek”, “Asıl işim yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceri edinme isteği”, “Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek”, “Yeni bir iş için hazırlanma isteği”, “Çevremde daha çok takdir görme isteği”, “Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam” ve “Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ifadelerinin yer aldığı maddeler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($X^2=17,343$; $X^2=21,123$; $X^2=27,337$; $X^2=62,525$; $X^2=50,722$; $X^2=31,237$; $X^2=26,679$; $X^2=15,410$; $p<0,05$).

Araştırmaya katılan kursiyerlerin medeni durum değişkenine göre kursa katılma sebeplerine ilişkin Ki-Kare Analiz sonuçları Tablo 4.’te sunulmuştur.

Tablo 4

Kursiyerlerin Medeni Durum Değişkenine Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Medeni durum	Önemli		Kısmen Önemli		Önemsiz		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M1	Bekâr	26	12,7	76	37,3	102	50,00	6,557	0,038
	Evli	12	18,8	13	20,3	39	60,9		
M4	Bekar	16	7,8	58	28,4	130	63,7	6,254	0,044
	Evli	12	42,9	17	22,7	35	21,2		
M6	Bekar	15	7,4	42	20,6	147	72,1	8,081	0,018
	Evli	7	10,9	23	35,9	34	53,1		
M8	Bekar	28	13,7	50	24,5	126	61,8	20,018	0,001
	Evli	25	39,1	13	20,3	26	40,6		
M10	Bekar	24	18,8	39	29,7	141	51,6	6,597	0,037
	Evli	12	39,1	19	20,3	33	40,6		
M11	Bekar	9	4,4	23	11,3	172	84,3	44,960	0,001
	Evli	22	34,4	9	14,1	33	51,6		
M12	Bekar	17	8,3	35	17,2	152	74,5	42,430	0,001
	Evli	27	42,2	11	17,2	26	40,6		
M14	Bekar	59	28,9	55	27,0	90	44,1	24,398	0,001
	Evli	38	59,4	17	26,6	9	14,1		
M15	Bekar	26	12,7	54	26,5	124	60,8	28,338	0,001
	Evli	25	39,1	21	32,8	18	28,1		
M16	Bekar	30	37,5	48	17,2	126	45,3	15,732	0,001

Evli	24	44,4	11	18,6	29	18,7
------	----	------	----	------	----	------

Tablo 4. İncelendiğinde kursiyerlerin medeni durumları ile kurslara katılma sebeplerinden “Yeni insanlarla tanışma ve yeni arkadaşlar edinme isteği”, “Toplumun hızlı değişmesine uyum sağlayabilmek için” “Günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği”, “Asıl işim yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceri edinme isteği”, “Katıldığım kursa çevre tarafından değer verilmesi”, “Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek”, “Yeni bir iş için hazırlanma isteği”, “Çevremde daha çok takdir görme isteği”, “Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam” ve “Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ifadelerinin yer aldığı maddeler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($X^2=6,557$; $X^2=6,254$; $X^2=8,081$; $X^2=20,018$; $X^2=6,597$; $X^2=44,960$; $X^2=42,430$; $X^2=24,398$; $X^2=28,338$; $X^2=15,732$; $p<0,05$).

Araştırmaya katılan kursiyerlerin meslek değişkenine göre kursa katılma sebeplerine ilişkin Ki-Kare Analiz sonuçları Tablo 5.’te sunulmuştur.

Tablo 5
Kursiyerlerin Meslek Değişkenine Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Meslek	Önemli		Kısmen Önemli		Önemsiz		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M8	Ev hanımı	22	39,3	15	26,8	19	33,9	35,833	0,001
	İşsiz	3	11,1	7	25,9	17	63,0		
	Kamu Çalışanı	8	53,3	2	13,3	5	33,3		
	Öğrenci	20	11,8	39	22,9	111	65,3		
M9	Ev hanımı	4	7,1	12	21,4	40	71,4	14,738	0,022
	İşsiz	4	14,8	0	0	23	85,2		
	Kamu Çalışanı	0	0	3	20,0	12	80,0		
	Öğrenci	5	2,9	25	14,7	140	82,4		
M11	Ev hanımı	21	37,5	8	14,3	27	48,2	60,650	0,001
	İşsiz	1	3,7	6	22,2	20	74,1		
	Kamu Çalışanı	4	26,7	2	13,3	9	60,0		
	Öğrenci	5	2,9	16	9,4	149	87,6		
M12	Ev hanımı	27	48,2	10	17,9	19	33,9	60,508	0,001
	İşsiz	4	14,8	4	14,8	19	70,4		
	Kamu Çalışanı	4	26,7	2	13,3	9	60,0		
	Öğrenci	9	5,3	30	17,6	131	77,1		
M13	Ev hanımı	27	48,2	20	35,7	9	16,1	12,752	0,047
	İşsiz	6	22,2	10	37,0	11	40,7		
	Kamu Çalışanı	2	13,3	8	53,3	5	33,3		
	Öğrenci	71	41,8	53	31,2	46	27,1		
M14	Ev hanımı	36	64,3	14	25,0	6	10,7	35,704	0,001
	İşsiz	10	37,0	3	11,1	14	51,9		
	Kamu Çalışanı	7	46,7	4	26,7	4	26,7		
	Öğrenci	44	25,9	51	30,0	75	44,1		
M15	Ev hanımı	19	37,5	8	30,4	29	32,1	16,452	0,12
	İşsiz	2	7,4	7	22,2	18	70,4		
	Kamu Çalışanı	6	46,7	4	26,7	5	26,7		
	Öğrenci	27	12,4	40	28,2	103	59,4		
M16	Ev hanımı	21	33,9	17	14,3	18	51,8	31,822	0,001
	İşsiz	2	7,4	6	25,9	19	66,7		
	Kamu Çalışanı	7	40,0	4	26,7	4	33,3		
	Öğrenci	21	15,9	48	23,5	101	60,6		

Tablo 5. İncelendiğinde kursiyerlerin meslekleri ile kurslara katılma sebeplerinden “Asıl işim yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceri edinme isteği”, “Aileme, çevreme

veya çalıştığım kuruma daha faydalı olma isteği”, “Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek”, “Yeni bir iş için hazırlanma isteği”, “Sadece merak ettiğim için”, “Çevremde daha çok takdir görme isteği”, “Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam” ve “Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ifadelerinin yer aldığı maddeler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($X^2=35,833$; $X^2=14,738$; $X^2=60,650$; $X^2=60,508$; $X^2=12,752$; $X^2=35,704$; $X^2=16,452$; $X^2=31,822$; $p<0,05$).

Araştırmaya katılan kursiyerlerin gelir değişkenine göre kursa katılma sebeplerine ilişkin Ki-Kare Analiz sonuçları Tablo 6.’da sunulmuştur.

Tablo 6
Kursiyerlerin Gelir Değişkenine Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Gelir	Önemli		Kısmen Önemli		Önemsiz		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M3	2000 ve altı	17	13,2	24	18,6	88	68,2	9,055	0,043
	2000-3999	6	6,7	20	22,2	64	71,1		
	4000 ve üstü	12	24,5	8	16,3	29	59,2		
M4	2000 ve altı	13	10,1	39	30,2	77	59,7	10000	0,040
	2000-3999	8	8,9	31	34,4	51	56,7		
	4000 ve üstü	7	14,3	5	10,2	37	75,5		
M16	2000 ve altı	23	17,8	21	16,3	85	65,9	9,061	0,049
	2000-3999	17	18,9	25	27,8	48	53,3		
	4000 ve üstü	14	28,6	13	26,5	22	44,9		

Tablo 6. İncelendiğinde kursiyerlerin aylık gelirleri ile kurslara katılma sebeplerinden “İçinde bulunduğum stres ve sıkıntıdan kurtulmak için”, “Toplumun hızlı değişmesine uyum sağlayabilmek için” ve “Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ifadelerinin yer aldığı maddeler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($X^2=9,055$; $X^2=10000$; $X^2=9,061$; $p<0,05$).

Araştırmaya katılan kursiyerlerin cinsiyet değişkenine göre memnuniyet durumlarına ilişkin Ki-Kare analiz sonuçları Tablo 7.’de sunulmuştur.

Tablo 7
Kursiyerlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Cinsiyet	Evet		Kısmen		Hayır		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M5	Kadın	36	17,7	77	37,9	90	44,3	5,693	0,048
	Erkek	11	16,9	15	23,1	39	60,0		
M8	Kadın	119	58,6	42	20,7	42	20,7	23,189	0,001
	Erkek	17	26,2	30	46,2	18	27,7		

Tablo 8. İncelendiğinde kursiyerlerin cinsiyetleri ile memnuniyet durumlarına ilişkin “Merkezin yönetici ve eğiticileri dışında kalan diğer personel de işlerinizi kolaylaştırmak için size yardımcı oldu mu?” ve “Kurstaki size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?” sorularının yer aldığı maddeler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($X^2=5,693$; $X^2=23,189$; $p<0,05$).

Araştırmaya katılan kursiyerlerin yaş değişkenine göre memnuniyet durumlarına ilişkin Ki-Kare analiz sonuçları Tablo 8.’de sunulmuştur

Tablo 8

Kursiyerlerin Yaş Değişkenine Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Yaş	Evet		Kısmen		Hayır		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M8	18 ve altı	32	50,8	20	31,7	11	17,5	26,855	0,001
	19-25	49	39,8	45	36,6	29	23,6		
	26-30	33	70,2	6	12,8	8	17,0		
	35 ve üstü	22	62,9	1	2,9	12	34,3		
M10	18 ve altı	2	3,2	16	25,4	45	71,4	15,114	0,019
	19-25	12	9,8	48	39,0	63	51,2		
	26-30	7	14,9	21	44,7	19	40,4		
	35 ve üstü	4	11,4	8	22,9	23	65,7		
M15	18 ve altı	2	3,2	8	12,7	53	84,1	18,722	0,005
	19-25	7	5,7	34	27,6	82	66,7		
	26-30	5	10,6	13	27,7	29	61,7		
	35 ve üstü	7	20,0	4	11,4	24	68,6		
M18	18 ve altı	2	3,2	13	20,6	48	76,2	39,767	0,001
	19-25	2	1,6	32	26,0	89	72,4		
	26-30	2	4,3	3	6,4	42	89,4		
	35 ve üstü	9	25,7	4	11,4	22	62,9		

Tablo 8. İncelendiğinde kursiyerlerin yaşları ile memnuniyet durumlarına ilişkin “Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?”, “Halk eğitim merkezinde açılan kursların halkın beklentilerini karşıladığını düşünüyor musunuz?”, “Merkezimizde kurs ve kursiyerlerden kaynaklanan sorunlar müdür veya müdür yardımcıları tarafından dikkate alınıyor mu?” ve “Aldığınız eğitimin ihtiyacınızı karşılayacağını düşünüyor musunuz?” sorularının yer aldığı maddeler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir (X²=26,855; X²=15,114; X²= 18,722; X²= 39,767; p<0,05).

Araştırmaya katılan kursiyerlerin medeni durum değişkenine göre memnuniyet durumlarına ilişkin Ki-Kare analiz sonuçları Tablo 9.’da sunulmuştur

Tablo 9

Kursiyerlerin Medeni Durum Değişkenine Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Medeni Durum	Evet		Kısmen		Hayır		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M8	Bekar	96	47,1	63	30,9	45	22,1	7,460	0,024
	Evli	40	62,5	9	14,1	15	23,4		
M10	Bekar	13	6,4	72	35,3	119	58,3	8,940	0,011
	Evli	12	18,8	21	32,8	31	48,4		
M11	Bekar	4	2,0	39	19,1	161	78,9	31,275	0,001
	Evli	14	21,9	12	18,8	38	59,4		
M12	Bekar	5	2,5	44	21,6	155	76,0	18,721	0,001
	Evli	9	14,1	21	32,8	34	53,1		
M13	Bekar	9	4,4	45	22,1	150	73,5	7,278	0,026
	Evli	9	14,1	12	18,8	43	67,2		
M15	Bekar	10	4,9	42	20,6	152	74,5	12,489	0,002
	Evli	11	17,2	17	26,6	36	56,3		
M18	Bekar	6	2,9	47	23,0	151	74,0	16,969	0,001
	Evli	9	14,1	5	7,8	50	78,1		

Tablo 9. İncelendiğinde kursiyerlerin medeni durumları ile memnuniyet durumlarına ilişkin “Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?”, “Halk eğitim merkezinde açılan kursların halkın beklentilerini karşıladığını düşünüyor musunuz?”, “Halk eğitimi merkezinde aldığınız eğitim çalışma hayatınıza katkı sağlayacak mı?”, “Halk eğitimi merkezinde kursiyerleri ilgilendiren konular

hakkındaki duyurular zamanında yapılıyor mu?”, “Halk eğitimi merkezinde sınavların değerlendirilmesinde adil davranıldığına inanıyor musunuz?”, “Merkezimizde kurs ve kursiyerlerden kaynaklanan sorunlar müdür veya müdür yardımcıları tarafından dikkate alınıyor mu?” ve “Aldığımız eğitimin ihtiyacınızı karşılayacağını düşünüyor musunuz?” sorularının yer aldığı maddeler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($X^2=7,460$; $X^2=8,940$; $X^2= 31,275$; $X^2= 18,721$; $X^2= 7,278$; $X^2= 12,489$; $X^2= 16,969$; $p<0,05$).

Araştırmaya katılan kursiyerlerin meslek değişkenine göre memnuniyet durumlarını gösteren Ki-Kare analiz sonuçları Tablo 10.’da sunulmuştur

Tablo 10

Kursiyerlerin Meslek Değişkenine Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Meslek	Evet		Kısmen		Hayır		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M5	Ev hanımı	7	12,5	28	50,0	21	37,5	18,446	0,005
	İşsiz	8	29,6	11	40,7	8	29,6		
	Kamu Çalışanı	2	13,3	1	6,7%	12	80,0		
	Öğrenci	30	17,6	52	30,6	88	51,8		
M7	Ev hanımı	9	16,1	18	32,1	29	51,8	13,524	0,037
	İşsiz	0	0	13	48,1	14	51,9		
	Kamu Çalışanı	1	6,7	1	6,7	13	86,7		
	Öğrenci	15	8,8	52	30,6	103	60,6		
M8	Ev hanımı	33	58,9	7	12,5	16	28,6	14,224	0,027
	İşsiz	16	59,3	8	29,6	3	11,1		
	Kamu Çalışanı	11	73,3	2	13,3	2	13,3		
	Öğrenci	76	44,7	55	32,4	39	22,9		

Tablo 10. İncelendiğinde kursiyerlerin meslekleri ile memnuniyet durumlarına ilişkin “Merkezin yönetici ve eğiticileri dışında kalan diğer personel de işlerinizi kolaylaştırmak için size yardımcı oldu mu?”, “Halk eğitim merkezi toplumun kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını destekliyor mu?” ve “Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?” sorularının yer aldığı maddeler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($X^2=18,446$; $X^2=13,524$; $X^2= 14,224$; $p<0,05$).

Araştırmaya katılan kursiyerlerin gelir değişkenine göre memnuniyet durumlarını gösteren Ki-Kare analiz sonuçları Tablo 11.’de sunulmuştur

Tablo 11

Kursiyerlerin Gelir Değişkenine Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Gelir	Evet		Kısmen		Hayır		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M8	2000 ve altı	55	42,6	38	29,5	36	27,9	14,223	0,007
	2000-3999	45	50,0	26	28,9	19	21,1		
	4000 ve üstü	36	73,5	8	16,3	5	10,2		
M9	2000 ve altı	73	56,6	22	17,1	34	26,4	12,198	0,016
	2000-3999	64	71,1	17	18,9	9	10,0		
	4000 ve üstü	34	69,4	10	20,4	5	10,2		
M18	2000 ve altı	8	6,2	33	25,6	88	68,2	14,820	0,005
	2000-3999	1	1,1	15	16,7	74	82,2		
	4000 ve üstü	6	12,2	4	8,2	39	79,6		

Tablo 11. incelendiğinde aylık gelirler düzeyleri ile memnuniyet durumlarına ilişkin “Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?”, “Merkezimizde sizi huzursuz eden durumlar oldu mu?”

ve “Aldığınız eğitimin ihtiyacınızı karşılayacağını düşünüyor musunuz?” sorularının yer aldığı maddeler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($X^2=14,223$; $X^2=12,198$; $X^2= 14,820$; $p<0,05$).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmada Van ilinde faaliyet gösteren halk eğitimi merkezlerindeki kurslara katılan kursiyerlerin kurslara katılım sebepleri ve memnuniyet düzeyleri incelenmiştir. Araştırmada kursiyerlerin kurslara katılma sebeplerinin ve memnuniyet durumlarının cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek ve aylık gelir durumu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin en çok, asıl işlerinin yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceriyi edinme, çevreden daha çok takdir görme ve kurs faaliyetlerini merak etme sebeplerinden dolayı kursları tercih ettikleri tespit edilmiştir. Kursiyerlerin memnuniyet durumlarına bakıldığında kursiyerlerin en çok halk eğitimi merkezleri tarafından açılan sosyal ve kültürel faaliyetlerin yeterli düzeyde olmasından memnun oldukları görülmüştür. Kursiyerler en çok kursta anlatılan konuların zor olmasından memnun olmadıklarını bildirmişlerdir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin cinsiyet değişkenine göre kursa katılma sebeplerine bakıldığında kursiyerlerin; meslek edinmek, kurs sonunda alacakları sertifika ile yeni bir iş imkânı bulmak gayesi ile kurslara başvurdukları görülmektedir. Kursiyerlerin verdikleri cevaplar incelendiğinde kadın kursiyerlerin erkek kursiyerlere göre ifadeleri daha yoğun bir şekilde önemli gördükleri anlaşılmaktadır. Bu durum kadın kursiyerlerin halk eğitimi kurslarını iş ve meslek sahibi olmak için bir araç olarak gördüklerini ortaya koymaktadır. Acun (2015) tarafından yapılan araştırmada benzer şekilde kadın kursiyerlerin yeni bir iş için hazırlanma amacını yüksek oranda önemsedikleri tespit edilmiştir. Selçuk (2020) tarafından yapılan benzer bir çalışmada da kadın kursiyerlerin erkek kursiyerlere göre meslek edinmeyi daha fazla amaçlayarak kursa başvurdukları görülmüştür. Sağlam ve Korkmaz (2019), tarafından yapılan araştırmada kadın kursiyerlerin gelir elde etmek, iş bulmak ve bilgi ve becerilerini geliştirmek amacı ile kurslara başvurdukları görülmüştür. Ünal, Kalçık ve Satuk (2019) tarafından yapılan bir araştırmada ise kadın kursiyerlerin gelir elde etme ve boş vakitlerini değerlendirmek amacı ile kurslara başvurdukları görülmüştür.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin yaşlarına göre kursa katılma sebeplerine bakıldığında kursiyerlerin yeni insanlarla tanışmak, takdir edilmek, toplumdaki değişime uyum sağlayabilmek, ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için yeni bir beceri edinmek gayesi ile kurslara başvurdukları görülmektedir. Kursiyerler meslek edinerek veya yeni bir işe hazırlanarak ailelerinin ekonomik ihtiyaçlarını gidermek içinde kurslara başvurduklarını ifade etmişlerdir. Özellikle çalışmaya katılan 35 yaş ve üzeri kursiyerlerin büyük bir bölümü daha çok takdir görmek, yeni bir iş için hazırlanmak, kurs sonundaki belgeye ihtiyaç duymak, ailesinin ihtiyaçlarını gidermek, meslek edinmek ve mesleğini geliştirmek için kurslara başvurmaktadır.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin medeni durumlarına göre kursa katılma sebeplerine bakıldığında kursiyerlerin günlük yaşamlarında değişiklik yapma, yeni insanlara tanışma, kurs sonunda sertifika alarak meslek edinme gayesi ile kurslara başvurdukları görülmektedir. Kursiyerler ayrıca ailelerine ekonomik olarak destek sağlamak amacı içinde kurslara başvurduklarını ifade etmişlerdir. Evli kursiyerlerin yeni insanlar ile tanışma, toplumdaki hızlı değişime uyum sağlama, ek gelir sağlayacak bir beceri öğrenme, meslek edinme, çevrenin takdirini kazanma ve kurs sonunda sertifika alma amaçlarını bekâr kursiyerlere göre daha çok önemsemektedirler. Bu durum evli kursiyerlerin bekâr kursiyerlerden daha fazla ekonomik ve sosyal sorumluluğa sahip olmalarından kaynaklanabilir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin mesleklerine göre kursa katılma sebeplerine bakıldığında kursiyerlerin ek gelir sağlayacak yeni bir beceriyi öğrenme, aileye ve çevreye fayda sağlama, meslek edinme, kurs sonunda belge alma ve aile ekonomisine katkı sağlama amaçları bakımından anlamlı bir

ilişki görülmektedir. Ev hanımı kursiyerlerin ek gelir sağlayacak yeni bir beceriyi öğrenme, yeni bir işe hazırlanmak, merak etmek, takdir edilmek, kurs sonu belgesine ihtiyaç duymak gerekçeleri ile kurslara başvurdukları söylenebilir. Selçuk (2020) tarafından yapılan çalışmada ev hanımlarının meslek edinme, kurs sonunda sertifika alma ve yeni bir işe hazırlanmayı amaçlayarak kursa başvurma oranlarının çok yüksek olduğu görülmüştür. Kamu çalışanı kursiyerler ise ek gelir sağlayacak yeni bir beceriyi öğrenme, takdir edilme, kurs sonundaki belgeye ihtiyaç duyma ve ailenin ekonomik ihtiyaçlarını karşılama gerekçeleri ile kurslara başvurdukları söylenebilir. Yancar (2014) tarafından yapılan benzer bir çalışmada kamu çalışanlarının bireysel özelliklerini geliştirmek ve ailelerine ve çevrelerine faydalı olmak amacını daha fazla önemsedikleri görülmüştür.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin gelirlerine göre kursa katılma sebeplerine bakıldığında kursiyerlerin stres ve sıkıntıdan kurtulmak, toplumsal değişime uyum sağlamak ve aile ekonomisine katkıda bulunma amaçları arasında anlamlı bir ilişki görülmektedir. 2000 liranın altında bir gelire sahip olan kursiyerlerin stresten ve sıkıntıdan kurtulmak ve ailelerinin ekonomik ihtiyaçlarını gidermek için kurslara başvurdukları söylenebilir. Selçuk (2020) tarafından yapılan çalışmada düşük gelir düzeyine sahip kursiyerlerin yoğun bir şekilde toplumdaki değişime uyum sağlamak ve ailelerinin ekonomik ihtiyaçlarını gidermek için kurslara başvurdukları belirlenmiştir. Diğer yandan 4000 liranın üstünde aylık gelire sahip kursiyerler ise en çok ailelerinin ekonomik ihtiyaçlarını giderme amacını önemsedikleri söylenebilir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin cinsiyetlerine göre memnuniyet durumlarına bakıldığında kursiyerlerin kurs yönetici ve eğiticileri dışında kalan diğer personellerin kendilerine yeterince yardımcı olup-olmama ve kursta anlatılan konuları anlamakta zorlanma hususlarındaki memnuniyet durumları bakımından farklılık gösterdikleri görülmektedir. Bu durum kurs merkezlerinde yönetici ve eğiticilerin dışında çalışan temizlik görevlisi, güvenlik görevlisi veya kursun açıldığı binanın sorumlusu tarafından kursiyerler ile yeterince ilgilenilmediğini ortaya koyabilir. Ayrıca erkek kursiyerlerin anlatılan konuları anlamakta kadın kursiyerlere göre daha az zorluk yaşamaları ön öğrenmeler arasındaki farklılıklardan kaynaklanabilir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin yaşlarına göre memnuniyet durumlarına bakıldığında 19-25 yaş arasındaki kursiyerlerin anlatılan konuları diğer yaş gruplarına göre daha kolay anladıkları görülmektedir. Ayrıca araştırmaya katılan kursiyerlerin yaşlarındaki artış ile kurs hizmetlerinin beklentileri karşılama, kurs yöneticilerinin sorunları çözme ve kursun beklentileri karşılama oranlarının paralellik gösterdiği görülmektedir. Acun (2015) tarafından yapılan çalışmada da benzer bir şekilde yaş artışı ile beraber kurs hizmetlerinin beklentileri karşılması arasında doğru orantılı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin medeni durumlarına göre memnuniyet durumlarına bakıldığında evli kursiyerlerin anlatılan konuları daha kolay anladıkları görülmektedir. Evli kursiyerler kurslarla ilgili duyuru hizmetlerinin zamanında yapılması, kurslarda çıkan sorunların etkili çözülmesi, sınavların adil yapılması ve kursların beklentilerini karşılması hususlarında bekâr kursiyerlerden daha fazla memnuniyet duymaktadırlar.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin mesleklerine göre memnuniyet durumlarına bakıldığında kursiyerlerin kurs merkezi yönetici ve eğiticilerinin dışında kalan diğer personelden genel olarak memnun olmadıkları görülmektedir. Özellikle kamu çalışanlarının bu çalışanlardan memnun olmama düzeylerinin çok daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum kamu çalışanlarının kamusal kurum kültürünü daha yakından bilmeleri ve bu kültüre aykırı davranışları kendi çalıştıkları kurumlar ile karşılaştırarak daha yerinde tespit edebilmelerinden kaynaklanabilir. Ev hanımları kursların kültürel ve sosyal gelişime desteklemesi hususunda diğer mesleklerle göre daha fazla olumlu görüşe sahiptirler. Öğrenciler kurslarda anlatılan konuları anlamakta diğer gruplara göre daha az zorlanmaktadır. Bu durum öğrencilerin sürekli olarak eğitim öğretim sürecinin içinde olmalarından kaynaklanabilir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin gelirlerine göre memnuniyet durumlarına bakıldığında geliri durumunun artması ile kursiyerlerin anlatılan kurs konularını anlamakta zorlanma dereceleri arasında doğrusal bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Bu durum kursiyerlerin katıldıkları kursların içeriği ile ilgili olabilir. Ayrıca kursiyerlerin gelir düzeylerinin artması ile kurs ortamında kendilerini huzurlu

hissetme konusu arasında da ters bir orantının olduğu görülmektedir. Gelir düzeyi 4000 liranın üzerinde olan kursiyerler, kurslarda aldıkları eğitimin beklentilerini karşılama hususunda diğer kursiyerlere göre daha fazla memnuniyet bildirmişlerdir.

Halk eğitim merkezlerindeki kurslara katılan bireylerin kurslara katılım sebeplerinin belirlenmesi ilerleyen yıllarda daha sağlıklı planlamaların yapılmasına olanak sağlayabilir. Bu sebeple halk eğitim merkezlerindeki kurslara katılan kursiyerlere katılım sebepleri sorulmalı ve alınan cevaplar doğrultusunda yeni planlamalar yapılmalıdır. Aksi takdirde toplumun beklentilerinden uzak ve işlevsel olmayan kurslar açılabilir. Diğer yandan kursiyerlerin memnuniyet durumlarının belirlenmesi ile süreç içerisinde ortaya çıkan aksaklıkların ve problemlerin zamanında çözülmesi sağlanabilir. Bu sayede açılan kursların kaliteleri ve halk eğitimi merkezlerinin saygınlığı daha da artırılabilir. Bu çalışmaya benzer bir nitel çalışma ile araştırma sonuçları derinleştirilebilir.

Kaynakça

- Acun, H. (2015). *Halk Eğitim Merkezi Kurslarına Katılan Kursiyerlerin Beklentileri ve Memnuniyet Düzeyleri- Kastamonu İli Örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Okan Üniversitesi
- Bahat, İ. (2013) *Halk Eğitimi Merkezi Yöneticilerinin Hayat Boyu Öğrenme Algısı*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi.
- Biçerli, M. K. (2016). *Sosyal Dışlama ile Mücadele Hayat Boyu Öğrenme*. Beta Yayıncılık.
- Coşkun, A. (2012). *Halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslara katılan yetişkinlerin beklentilerinin ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesi-Tuzla örneği* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi.
- Günüç,S., Odabaşı. ve Kuzu, A. (2012). Yaşam boyu öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 11(2), 309-325.
- Güleç, İ., Çelik, S ve Demirhan, B. (2012). Yaşam Boyu Öğrenme Nedir? Kavram ve Kapsamı Üzerine Bir Değerlendirme. *SakaryaUniversityJournalofEducation*,2 (3), 34-48.
- Karabacak Aşır, S. (2011). *Mamak halk eğitimi merkezinde açılan kurslara katılan kadınların eğitime katılma ve terk nedenleri*. (Yayınlanmamış Doktor Tezi). Ankara Üniversitesi.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma ve yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- MEB (2011). *Kursiyer Memnuniyet Anketi*, <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuemsayilar/viewcategory/75-2011>.
- MEB (2018). Retrieved from https://hbogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_04/11093946_meb_hbo_kurumlari_yynetmelyyy.pdf adresinden edinilmiştir.
- MEB (2020). Retrieved from https://hbogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2021_08/05112450_2020-RAPOR-2020_rp_duzeltme-2.8.2021-yayYnlanan.pdfadresinden edinilmiştir.
- Murat, S. (2009). *Dünden Bugüne İstanbul'da Yaygın Eğitim*, İstanbul Ticaret Odası Yayınları..
- Özengi, M. (2017). *Halk eğitimi merkezlerinin kursiyer görüşlerine göre değerlendirilmesi: Amasra halk eğitimi merkezi örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi.
- Sağlam, M. ve Korkmaz, A. (2019). Yaygın Eğitim Kurumlarında Verilen Meslek Edindirme Kurslarının Kadın İstihdamına Katkısı: Muğla Menteşe Belediyesi Örneği. *Bucak İşletme Fakültesi Dergisi*, 2(1), 54-76.

- Selçuk, N. (2020). *Halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri, katılım amaçları ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesi - Erzincan Örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi.
- Turgut, H.G. (2018).*Halk eğitim merkezi bağlama eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi*.(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi,
- Ünal, F., Kalçık, C. ve Satuk, M. (2019). Halk Eğitim Kurslarının, Kadın Katılımcıların Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerine Katkısının Değerlendirilmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(9), 2016, 905-930.
- Yancar, M. (2014). *Halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen mesleki ve teknik kurslara devam eden yetişkinlerin bu kursları tercih etme nedenleri ve kursa ilişkin beklentileri- Menemen örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Okan Üniversitesi.